

Karaffa Gyula

Beíratott...

Eccer vót, de nem is olyan régen vót, élt eccer egy király, kinek országában igencsak elszaporodott a sok csaló meg a sok szélhámos. Kicsit hókabóka vót a király tán, vagy csak eccerűen becsületes, s mindent elhitt? Az a mesém szempontyábul teljessen érdektelen!

No, eccer a királyi udvarba érkezett messzi fődrül egy idegeny, ki olyan híreket hozott, hogy amerrül gyött, ott egy aranyért adnak egy olyan paripát, hogy még a csillagos eget is lerúgja, ha kapalózni kezd a patájával! Hejj, de megkívánta a király azt a lovat, s menten továbbvitte a látomássát, s mán egy egész ménest látott ilyen paripákbul a királyi udvarba! Szinte mán látta a sok írigyet is, kik őtet fogják süvegelni a csodaszép méneséért, meg a hatalmas eszéért, hogy eztet a dógot leszervezte. Hozzá is szólott menten az idegenyhez: – Figyejjél csak reám, te meszirül gyött ember! Itt van száz arany, eriggy csak vissza oda, honnan gyüttél, s hozzá el nékem száz ilyen paripát, s ha meghozod, még száz aranyat kapsz jutalmul tüllem, meglásd! No, indulj! – El is ment a száz arannyal az az idegeny, mán hogyne ment vóna, hájszen ennyi arany csak a mesébe van, ott is csak elvéte. Zsebre tette, s elment szépen. Hát!

No, a királynak vót egy udvari bolongya, kinek a hóna alatt vót egy hatalmas nagy könyv, kibe bé szokta jegyezni, milyen bolondságokat tapasztalt ú a király udvarába. A bolondok könyve, e vót a neve annak a fóliánsnak. Hát nézi a király, most épp az ű nevét s az idegennyel történeteket jegyezte bele a bolond! – Mér írtál te bé engemet név szerént, te bolond, a könyvedbe? – kérdezte a király, s már gyött is rá a válasz: – Hátcsak azért, királyom, merhogy igen nagy bolondság vót egy idegenyre ennyi aranyat reábízni! – Oszt, ha visszatérend a paripákkal? Vagy ha a paripák mán elfogytak, akkor a pénzzel? – kérdezett vissza a király. – Hájszen még jutalmat is ígértem néki, te bolond! – No, felséges királyom – kezdte a bolond a viszontválaszát –, ha az idegeny visszatérend ide hozzánk, akkor biza a kend nevét kihúdom a fóliánsból, s az idegeny nevét jegyzem bé a bolondok könyvébe! Mer az ű részéről meg az vóna nagy bolondság, ha ennyi pénzzel a zsebibe még egyáltaljába a visszatérésre is gondolni merészelné!

Hogy osztán visszatért e az idegeny, én aztat mán nem hallottam, de tegye fel a kérdést mindenki magának: Én visszagyönnék, ha száz aranyat kapnék paripára? Ha a válaszuk netán a nem lenne, akkor maguk mán értik ezt a szólást: „Beíratatott a Bolondok könyvébe.”

Ha meg az igen lenne a válaszuk, akkor maguk is vagy nagyon becsületesek, vagy csak eccerűen bolondok! Jónapot!

A gondolattul...

Élt eccer, vót eccer egy szegény vándorlegény. Szana s szerte járta a világot, s mindenütt ragatt reá valami, hol valami fortély, valami szakmabéli hasznosság, hol meg csak a kosz. De azt is megbecsülte, mert az idegeny kosz vót, s hát az jobb, mint az otthoni kosz. Idegenbe minden jobb, há' nem? Há' de! Maguk nem tapasztalták még?

No, eccer elvetődött egy olyan országba, hol lopó vót a király s lopók vótak a vezetők. S hol lopó a király s lopók a vezetők, ott a Dárijus összves kincse is csak borraivalónak lenne elég a gazdagnak, s igenigen sok a szegény. No, hát itt se vót elég az annyi, mindég több kellett vóna a nagyoknak. Ki is vetettek azok ebadót, füstadót, útadót, házadót, haladót, vízadót, sáradót, véradót, de még tán a levegővételt is megadóztatták vóna, ha az eszükbe jutott vóna. Többféle adót mán én se nem sorolok fel, nem akarok ötleteket adni idehaza sénkinek se! No, nyögött is a szegény nép, az istenadta, de errefel a nyögésre is adót vetett ki a király, s még a beszédre is, a szavakra, ahogy az illendő, ahol visszapofáznak. Vót is nagy csend ótánmán!

No, menegetett a mi vándorlegényünk, menegetett ebbe a csendess, szegény, idegeny országba, s haladtába egy patakához ért, s azon álló hídhöz ért. A híd előtt állott egy csapat morcona darabont, kik szedték a hídadót. De olyan rongyossak vótak azok hajják, hogy a köpcijük is kilógott a fótos gatyájukbul. Feleségre se tellett nékik, mer nem bírták vón étetni az asszonyt s a pulyákat, de fótra se tellett nékik, mer odaatták adóba a királynak a fót árát is. Nékik mán csak a szógálat maratt, s ha éhen nem vesznek hamarost, bizony sokáig szógálnak még a királynál, nékem elhihetik! No, te vándorlegény, fizessed csak megfele a hídadót, monta az egyik darabont, s úgy is vót, megfizette szó nekül, s egykicsit mosolygott is mellé. Hejj, de meglepőttek a darabontok, lám itt egy idegeny ember, ki mosolyogva adózik, hogy az édesannyanesirassa! Hát hogy lehet e? Pedig mán egykis veszekedéshe s verekedéshe készültek vóna, mivel igencsak vicketett a tenyerük. Tán a királyra haraguttak, azér, csak még nem tutták? No, aszmongya egy másik darabont, te vándorlegény, fizessél csak a hídon tett lépéseid után is adót a királynak, de izibe! Aztat is odaatta a vándorlegény szó nekül, sőt, még azt is megtódotta egy újabb mosollyal a bajussza alól. De mán eztet egy darabont se túrhette el, s kivetették reá az útadót, a bocskoradót, a kőadót, az árokadót, a madárfüttyadót, s mindent, mi csak eszükbe jutott. A vándorlegény mindet szó nekül kifizette, s megent csak mosolygott az egészen. – Hát te min mosolyogsz, te szerencsétlen pöcsömöccse, hát éppen most fosztottuk ki az erszényedet – monták a darabontok. – Tuggyák, hogy min mosolygok magamba? – kérdezte tüllük. – Hát azon, hogy maguk mindenbül adót szettek, de azt, hogy én mit gondolok kendtekrül meg a királyukrul, meg-hogy hánszor küttem el kendteket az édesanyjuk valagába, azt maguk nem tuggyák mégcsak megsaccolni se, nemhogy megadóztatni!

No, híre ment ennek az esetnek, s azóta mongyák az értelmesebb magyarak, hogy:

„A gondolattul vámot nem vesznek.”

A bűrös, a kovács, a faesztergályos és a tanító...

Eccer, nem es olyan régen, tán épp a tavalyi váci gyereknapon tanálkozott a bűrös, a kovács, a faesztergályos meg egy tanító. No, mikoron leatták a foglalkozást a gyerekeknek (a bűrös karkötőt csányt poncolva, a kovács kelgyót kalapálva, a faesztergályos kis kupát kerekítve, a tanár meg csak ott vót), meghívták őket egy jó ebédre. Jó sűrű vót a gulyás, jó hideg a szódavíz, jó édes a lekváros palacsinta, bélaktak, oszt jó magyar emberhe méltójan beszélgetni kezdtek. No, hogy s hogynem, eccercsak arra terelődött a szó, kinek a foglalkozása régebbi.

Aszmongya a bűrös:

– Hát persze hogy az enyém, hájszen írva vagyon a biblijába, hogy az Isten bűrruvába kergette ki vót az első embereket, Ádámot s Évát az paradicsombul. S háthogy az első mesterember épp az Isten kellett hogy legyen, hamán ilyen ruvát eszkábált össze nékik, s éppenhogy bűrösnek kellett lennie.

– Nonono, nem úgy van a! – szólott a kovács. – Hát ahoz a ruvához mivel nyúzta a bűrt, s mivel curholta, s mivel varrta azt az Isten? He? Hát csak nem a kovács csányt hozzá néki szerszámokat? Nougyi! Hát münk, kovácsok vagyunk régebbriül.

– Ájjunkcsak meg! – mondta a faesztergályos. – Hát osztán azokat a szerszámokat hogyan fogta kézbe az Isten, ha nem vót egynek se nyele? Na lássák! Münk vótunk azok, kik nyelet csánytunk a szerszámokho, münk mestersége a régebbi.

– Hahahaha – kacagta valamennyijüket szemközt a tanítóbácsi. – Hát kendtek mit gondolnak, mindezen tudományra ki es tanította meg a faesztergályost, a kovácsot, a bűröst s a tekintetes Atyaúristent? Naugyi, hogy münk, tanítók!

Hejjnye aztamindenit, de igazat mondott a tanítóúr, nem es vót ellene apelláta, elhitte mindegyik néki az igazát, de akkorát kacagtak ott ültükbe, hogy még az ebédnél es jobban esett nékik a nevetés.

Lássák, ilyen a magyar! Minden bajba feltanálja magát, s ki nem tanul, az tanít, s ki nem tanít, az is tud sokmindent! Úgy bíz a!

Szorul...

Vót eccer, hun nem vót, vót eccer egy folyó, minek az vót a neve, hogy Tisza. Messze esik e' Jerusálemtül, hol Jézus tanított, s Betlehemtül, hol felnevekedett, de mégescsak kedves vót ez a folyó a főggivel egybe es a mi urunknak, a Jézus Krisztusnak. Ugyanis gyakorta járogatott errefelé, mán csak azér, merhoggy ennél a folyónál s ezen a földön laktak a magyarok, kik igencsak kedvessek vótak a teremtő Atyaúrsten előtt, hát gyakorta kütte a fíjját, hogy hírdesse nékik az evangéliomot lelküknek üdvére, testüknek megerősítésére.

Így vót ez ama bizonyos napon es. Hogy mék napon? Hát azon, amikor Jézussal csufság esett meg ezen a földön. Hogy es vót? Elmesélem.

Történt eccer, hogy Jézus e földön csángált. S ha mán errefelé járt, gondolta, megnézi saját szemivel, vajjon valóságosan olyan szőke az a Tisza, miként a magyarok állították mindég es. Elért a partra, hát olyan szépen hömpölygött, olyan szépen senderedett, olyan szépen fecsegett az a folyó, hogy nagyon megmelegedett tülle a Jézus szíve. Szép vót, na! Meg szőke es, ahogy leírták a magyarok, ugyanis úgy kavargatta a homokot, az iszapot, valóságosan megszínezte a vizet. Járogatott a Jézus, menegetett a partyán, de gondolta, mosmán át kellene menni valahogy túlra, s onnan es megnézni az ittenit, hogy onnan es olyan szépet mutat-e, mint innen. Tanált es egy hidacsát, de az amolyan fahíd vót, abba az üdőbe csakis abbul rakták azokat. Joó kárpáti fenyőbül, joó nyírségi tőgybül, meg joó szabolcsi akácbul. Álltak es azok százévekig, mígcsak ha valaki meg nem rongálta őket.

No, ahogy elindult errül az ódalrul, hát szembe éppen egy proseecció akart általgynni, mer erre vót dóga Márijapócson. Oszt a híd közepin összvetanáloztak. Akkora keresztet tartottak magik előtt, akkora lobogókkal gyöttek, hogy észre se vették, oszt leszorították a Jézust a hídrul. Mit vót mit tenni, bevette magát a vízbe a Jézus, azaz csak vette vóna, merhoggy tudott ű a vízen járn, hát most es kigyaloglott szép csendbe, oszt máig sem vót a Tisza partyán, mert máig emlegeti, ha errül a kirándulásrul kérdik. A magyarok közt es elterjett a híre, oszt ótán mán azok es gyakorta mongyák, ha valakivel valami rossz történlik, hogy:

„Szorul, mint Jézus Krisztus a hídon.”